

nih odnosa s okolinom (posebice obitelji) u kojoj se stvara proces socijalizacije. Kako koncepcija autoritarne ličnosti svodi promatrane osobine na ekstremne, Kłoskowska smatra da je ona daleko prije izvjestan teorijski konstrukt tipolojskog karaktera nego neki aktualni dokaz. U aktualnoj stvarnosti suvremene civilizacije sindrom »autoritarni« uvjeti nikada se ne javlja u čistom obliku i čini se da nije ni dovoljan ni nužan uvjet za oblikovanje »autoritarne ličnosti«. Da bi pokazala da korelacije između socio-kulturnih obilježja i tipa autoritarne ličnosti koje je našao Adorno nisu univerzalne, Kłoskowska se poslužila primjenom triju eminentnih britanskih državnika i mislilaca (lord od Shaftesburya, John Stuart Mill i sir Bertrand Russell). Problem je u temeljnim pitanjima kulturnog oblikovanja stavova i u njihovim vezama s vrednotama. Kulturne su vrijednosti implicitno izražene u načinima akcije a eksplicitno u normativnim modelima (normama i vrijednosnim sudovima) zajednica, grupa i društvenih klasa kojima pripadaju.

Antun Petak

SOCIAL FORCES

Vol. 52, br. 4, lipanj 1974

Austin Frederick: Etološki faktori dominacije i teritorija u ljudskoj populaciji; Charles Tittle i Alan Rowe: Temeljiti test determiniranih hipoteza; Roger Mansfield, Leovy Gould i Z. Namenwirth: Socioekonomski model smanjivanja društvenih nejednakosti; M. Taylor i E. Weinstein: Kritičizam, svjedočanstva, interakcije; Avery M. Guest: Klasna svijest i američki politički stavovi; John Belcher i Kelly Crader: Društvena klasa, stil života u Puerto Ricou; Robert Lauer: Procjene promjena i naglašavanje — Test teza »budućeg šoka«; E. M. Beck: Konfliktne promjene i stabilnost — Recipročna interakcija u školama; Michael D. Nelson: Zakonitosti komparativnih analiza istraživanja moći; Donald Granberg i Lee Steel: Istraživanja širokih razmjera; Lawrence S. Mayer i J. Good: Proučavanje nekih čestih problema; James Noell: Kompleksna analiza o državnoj birokraciji u Americi.

Avery M. Guest

KLASNA SVIJEST I AMERIČKI POLITIČKI STAVOVI

Avery M. Guest iznio je u ovom radu rezultate dvadesetogodišnjeg iskustvenog istraživanja o odnosu klasne svijesti i političkih stavova i ponašanja. Istraživanje je provedeno u razdoblju 1956—1968.

Polazeći od marksističke koncepcije temeljna bi hipoteza bila da se politički stavovi i ponašanja zasnivaju na identifikaciji s interesima samih društvenih klasa. Primijeni li se taj pristup na suvremene američke društvene prilike, proizlazi da bi svijest pripadnika radničke klase te onih koji se s radničkom klasom identificiraju odlikovala lijeva ili kolektivistička orijentacija, a svijest srednje klase i onih koji se s njom identificiraju desna ili individualistička orijentacija. Ovaj problem autor je ispitivao unutar američkog društvenog i političkog konteksta nastojeći utvrditi neposrednu povezanost između klasne svijesti i osviještenosti te određenih karakteristika političkih stavova i ponašanja u stranačkoj političkoj borbi. Prema rezultatima što ih je Guest dobio, političke stavove pripadnika radničke klase, s jedne, te pripadnika srednje klase, s druge strane, bitno determinira klasna osviještenost. Tako bi se primjerice činilo da Demokratska partija bilježi uspjeh na izborima kada političkom propagandom uspije uvjeriti pripadnike radničke klase, koji klasno nisu osviješteni, odnosno koji nisu svjesni, da su njihovi interesi istovjetni ili zajednički interesima ove političke stranke.

Nastojeći podvesti dobivene rezultate u okvir šire teorijske koncepcije autor je izveo zaključak da u američkim kao i drugim društvenim uvjetima stupanj subjektivne klasne osviještenosti i identifikacije bitno utječe na političke stavove i ponašanja pripadnika različitih društvenih grupa.

Vlatka Mladenović

THE BRITISH JOURNAL OF SOCIOLOGY

Vol. 25, br. 3, rujna 1974

Norman K. Denzin: Metodologijske implikacije simboličkog interakcionizma za istraživanje devijacije; Dean Harper, Bobby Mills i Ronald Pavris: